

ارائه روش‌شناسی برای آینده‌نگاری شهرهای هوشمند: مطالعه موردی نقشه راه شهر هوشمند تبریز در افق ۱۴۰۴

عین‌الله کشاورز ترک*، مهدی قلیزاده**

چکیده

مقاله حاضر روش‌شناسی آینده‌نگاری علم و فناوری در زمینه طراحی سیاست‌های آینده‌نگر در مورد شهرهای هوشمند و سبز ارائه کرده و با مطالعه موردی از شهر تبریز همراه شده است. هدف از موردکاوی، انعکاس این موضوع است که چگونه می‌توان چشم‌اندازهای سیاستی را در بستر پویای محرک‌های اجتماعی، توسعه راه‌حل‌ها و بازارها و فناوری‌های توانمندساز بنا نهاد؛ همچنین درباره این موضوع که چگونه رویکرد ترسیم نقشه راه می‌تواند باعث هدایت و راهنمایی استراتژیک برای شناسایی مراحل موردنیاز تحول به سمت یک چشم‌انداز مشترک شود نیز بحث شد. این موضوع می‌تواند مؤید یک چشم‌انداز دقیق‌تر از توالی تکامل فناوری‌ها و نوآوری‌ها و ابزارهای وابسته به سیاست‌ها باشد. رویکرد ترسیم نقشه راه نمایانگر نوعی آینده‌نگاری است که می‌تواند به شناسایی وابستگی‌ها در آینده کمک کند. مطالعه شهر هوشمند تبریز در افق ۱۴۰۴، مثالی از یک نقشه راه تحول‌آفرین است که با رویکرد آینده‌نگاری فناوری با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و پانل خبرگان انجام شده است.

کلیدواژه‌ها: آینده‌نگاری علم و فناوری؛ شهر هوشمند؛ سیاست نوآوری؛ ترسیم نقشه راه.

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۳/۱۲/۱۰، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۴/۳/۱۷.

* استادیار، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره).

** دانشجوی دکترای، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) (نویسنده مسئول).